

Bemærkninger til forslaget

Sygeplejeske- og radiografuddannelserne er som de eneste videregående uddannelser placeret i amtskommunalt regi, mens alle øvrige videregående uddannelser, herunder også sundhedsuddannelserne, er placeret i statsligt regi. Denne placering af uddannelserne giver en række barrierer for udvikling af sundhedsuddannelserne og sundhedssektoren.

Amtskommunerne forsøger først og fremmest at dimensionere uddannelseskapaaciteten, så udbud af uddannelsespladser svarer til det forventede lokale behov for arbejdskraft. En sådan politik har også tidligere været fulgt på det statslige område, men blev forladt for nogle år siden. Erfaringerne viste, at prognoserne gav en dårligere tilpasning mellem udbud og efterspørgsel end de unges frie valg af uddannelse. Derfor har Socialistisk Folkeparti i flere år arbejdet hen imod fri adgang til stadig flere uddannelser. På de videregående sundhedsuddannelser vil der næppe blive helt fri adgang, men også her er der sket væsentlige udvidelser i de senere år. Udvidelserne er foretaget for at undgå mangel på kvalificeret arbejdskraft, men også for at opfylde målsætningen om, at stadig flere af en ungdomsårgang får en videregående uddannelse. På dette punkt følger forslagsstillerne de intentioner, som er angivet i institutionsredegørelserne fra 1998.

Mangelen på sygeplejersker er blevet en begrænsende faktor i sundhedssektoren og for sundhedssektorens udvikling. Det er en vanskelig situation. Forslagsstillerne er opmærksomme på, at der ud over en for lille uddannelseskapaacitet kan nævnes andre faktorer som sygeplejerskers brug af orlovsordninger og sygeplejerskers overtagelse af arbejdsfunktioner, der tidligere blev bestridt af andre faggrupper, og en lille søgning til sygeplejerskeuddannelsen, men sådanne forklaringer illustrerer kun det forkerte i brug af stramme planøkonomiske metoder på uddannelsesområdet. Uddannelseskapaaciteten skal være så stor, at der er uddannet arbejdskraft nok, selv om samfundet ændrer sig. Sygeplejersker skal naturligvis have samme ret som alle andre faggrupper til at tage orlov. Al erfaring viser, at størst mulig respekt for den enkeltes eget frie valg af uddannelse sikrer dette bedst.

Forslagsstillerne er også opmærksomme på, at der er en vigende tendens fra de uddannelsessøgende side til at søge ind på sygeplejestudiet. Problemerne er størst i landets udkantområder. Det er forslagsstillerens opfattelse, at den ringe søgning kan skyldes, at sygeplejeskolerne fortsat ikke opfattes som et studium på linje med de øvrige sundhedsuddannelser i Undervisningsministeriets ressort. Socialistisk Folkeparti er bekymret for denne udvikling, især fordi der forude venter de små årgange, der for sygeplejerskeuddannelsen ligesom for en række andre uddannelser kan give yderligere problemer med at få uddannelsessøgende nok.

Det har været fremført, at en flytning af uddannelserne fra amtskommunerne til Undervisningsministeriet vil kunne give store problemer i forhold til de studerendes praktik. Sådan behøver det ikke at blive. Også de øvrige sundhedsuddannelser, som hidtil har været i Undervisningsministeriets ressort, har praktik i uddannelserne. Dertil kommer, at amtskommuner og primærkommuner fortsat skal have indflydelse på uddannelserne og uddannelsernes praktik via dialog om konkrete krav til uddannelserne og dimensioneringen. Den direkte indflydelse kan ske via uddannelsesinstitutionernes styrende organer, og som modtagere af studerende i uddannelsespraktik har amtskommuner og primærkommuner et solidt grundlag for denne dialog.

Men ønsket om en udvidelse af uddannelseskapaaciteten er ikke den eneste baggrund for forslaget om at overføre uddannelserne til statsligt regi. Også behovet for en bedre koordinering mellem de forskellige videregående sundhedsuddannelser taler for, at alle uddannelser udbydes i samme regi. Det har afgørende betydning for opgavevaretagelsen i sundheds- og socialsektoren, at de ansatte - ud over at besidde de nødvendige faglige kvalifikationer - er bedst muligt i stand til at samarbejde på tværs af de enkelte fags områder. Øget kendskab til andre nært beslægtede fag og øvelser i tværfagligt samarbejde allerede på grunduddannelserne vil være et stærkt grundlag for samarbejde mellem fagpersoner med forskellige uddannelser.